SVERIGES RIKSDAG

Motion till riksdagen 2026/27:1170

av Edmir Mehmeti och Daniel Lyckestam (båda M)

Ett nationellt institut för AI-säkerhet

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att inrätta ett nationellt institut för AI-säkerhet med ansvar för oberoende säkerhetsutvärdering av avancerade AI-system, forskning och internationellt samarbete och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Artificiell intelligens är en av vår tids mest betydelsefulla tekniska utvecklingar. Möjligheterna att stärka svensk konkurrenskraft, effektivisera offentlig verksamhet och utveckla nya tekniska lösningar är omfattande. Samtidigt medför alltmer avancerade AI-system nya säkerhetsrisker som samhället behöver kunna identifiera och hantera.

I AI-kommissionens Färdplan för Sverige (SOU 2025:12) föreslogs inrättandet av ett svenskt institut för AI-säkerhet i nära anslutning till KTH och Cybercampus Sverige. Institutet skulle bland annat bedriva forskning, utveckla säkerhetsrekommendationer och genomföra avancerad säkerhetstestning.

Förslaget fick stöd av Myndigheten för psykologiskt försvar. Totalförsvarets forskningsinstitut (FOI) instämde i behovet av en sådan funktion, men förordade att verksamheten skulle organiseras inom befintliga myndighetsstrukturer. Trots detta har något nationellt institut med motsvarande samlade uppdrag ännu inte inrättats.

Flera andra länder har etablerat särskilda institutioner för AI-säkerhet. Sverige riskerar att gå miste om värdefull kompetens och internationella samarbeten om vi saknar en tydligt utpekad nationell aktör.

Ett svenskt institut för AI-säkerhet bör samla spetskompetens, genomföra oberoende säkerhetsutvärderingar och bistå regeringen med kvalificerade beslutsunderlag. Det avgörande är inte om institutet organiseras som en självständig myndighet eller inom en befintlig myndighet, utan att uppdraget och ansvaret blir tydligt.

Sverige ska ligga i framkant inom artificiell intelligens. Då måste vi också ha förmågan att förstå och hantera de risker som följer med teknikutvecklingen.

Edmir Mehmeti (M) *Daniel Lyckestam (M)*